

Asia: VN/32556/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Lausunto

5 b § Jätteeksi luokittelun päätyminen

Esitysluonnoksen mukaisesti jätelaissa säädettäisiin uudesta ja erillisestä menettelystä, jossa materiaalin haltija voisi hakemuksesta saada päätöksen materiaalin sivutuotteeksi luokittelusta tai jätteeksi luokittelun päättymisestä. Materiaalin luokittelua koskeva asia käsiteltäisiin erikseen, asiantuntijoiden harkinnan perusteella, jätelain mukaisessa menettelyssä. Esitys poikkeaa nykyisestä materiaalin jätestatusta koskevasta päätöksenteosta, joka tapahtuu ympäristönsuojelulain mukaisessa ympäristölupamenettelyssä. Ehdotettu uusi menettely korvaisi ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristölupamenettelyn arvioitaessa aineen luokitusta sivutuotteeksi tai jätteeksi luokituksen päättyessä.

Bioenergia ry pitää myönteisenä, että jätteeksi luokittelun päättymistä koskevia menettelyitä sujuvoitetaan. Tällä luodaan edellytyksiä kiertotaloudelle mahdollistamalla jäteperäisten raaka-ainevirtojen käyttö uusiomateriaalien valmistuksessa, jolloin esimerkiksi neitseellisen fossiilisen raaka-aineen tarve erilaisissa teollisissa prosesseissa vähenee. Pidämme myönteisenä, että jätteeksi luokittelun päättymisestä säädetään jätelaissa ympäristölupamenettelyn sijaan. Tällä voidaan mahdollistaa selkeät ja yhdenmukaiset menettelysäännöt eri toimijoille sekä ehkäistä kaksinkertaista sääntelyä ja valvontaa.

137 § Muutoksenhaku

-

143 b § Tiedonsaantioikeus jätehuollon rekistereistä, tuottajarekisteristä, uusiomateriaalirekisteristä ja jätteiden ja sivuvirtojen tietopalustasta

-

147 a § Sivutuotteeksi luokittelua ja jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva päätös

-

147 b § Hakemus sivutuotteeksi luokittelemiseksi tai jätteeksi luokittelun päättymiseksi

Bioenergia ry pitää tärkeänä, että ympäristöasioiden lupien käsittely ja ympäristövalvonta keskitetään yhden luukun lainsäädäntöhankkeen mukaisesti yhdelle viranomaiselle, uudelle Lupa- ja valvontavirastolle (LVV). Tämä sujuvoittaa osaltaan toimijoiden lupahakemusprosessia. LVV:llä on kuitenkin oltava riittävät resurssit lupien käsittelyyn, jotta varmistetaan lupahakemusten sujuva käsittely kohtuullisessa ajassa.

147 c § Päätösharkinta ja päätöksen sisältö

-

147 d § Tuotteen vaatimuksenmukaisuuden varmistaminen

-

147 e § Päätöksen muuttaminen

-

147 f § Päätöksen peruuttaminen

-

147 g § Päätöksen suhde myöhempään sääntelyyn

-

147 h § Valitusoikeus sivutuotetta tai jätteeksi luokittelun päättymistä koskevassa asiassa

-

147 i § Uusiomateriaalirekisteri

-

47 b § Sivutuotteeksi luokittelemista tai jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan asian ratkaiseminen jätelain mukaisessa menettelyssä

Bioenergia ry kannattaa YSL:iin lisättävää pykälää 47 b §. Pidämme myönteisenä, että kaikki sivutuotteeksi luokittelemista ja jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat asiat ratkaistaan uudessa kansallisessa Lupa- ja valvontavirastossa (LVV), jonka toiminta on määrä alkaa 1.1.2026. Tämä on omiaan yhdenmukaistamaan ja selkeyttämään päätöksiä. Näin päätöksentekoa muutettaisiin asiantuntijavetoiseksi, eikä sivutuotteeksi luokittelun tai jätteeksi luokittelun päättymiseen liittyen tarvita yleisön kuulemista, kuten ympäristölupaan liittyen. Bioenergia ry pitää perusteltuna, että Lupa- ja valvontaviraston päätöksestä valitusoikeus olisi asianosaisella ja asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Muuta huomioitavaa

Bioenergia ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jolla muutettaisiin jätelakia ja ympäristönsuojelulakia.

Ympäristölupamenettelyssä on sidottu aikaan ja paikkaan. Sen tarkoitus on rajoittaa päästöjä ja ehkäistä ympäristön pilaantuminen, kun taas materiaalien luokittelussa on kyse tietyn materiaalin käytöstä aiheutuvien terveys- ja ympäristöriskien ehkäisemisestä. Ne eivät ole sidoksissa materiaalin synty- tai tuotantopaikkaan. Voimassa oleva jätelaki ja ympäristönsuojelulaki eivät sisällä materiaalin jätestatusta koskevaa, tuotehyväksyntätyypistä menettelyä, jonka avulla voitaisiin edistää uusiomateriaalien kiertoa ja viranomaispäätöksiä yhtenäisyyttä. Esitysluonnoksen mukaisesti kyseistä menettelyä koskevat säännökset tässä uudistuksessa sisällytettäisiin jätelakiin.

Bioenergia ry pitää tarpeellisena, että ehdotukseen lisätään vielä siirtymäsäännöksiä, jotta voimassa ja vireillä olevat, jätteeksi luokittelun päättymistä tai sivutuotteeksi luokittelusta koskevat ympäristölupapäätökset ja ELY-keskuksen lausunnot voitaisiin ottaa huomioon edelleen voimassa olevina lakimuutosten tullessa voimaan.

Salo Hannu
Bioenergia ry